C/2024/6882

28.11.2024 г.

Становище на Европейския икономически и социален комитет

Обезлесяване на Амазонската екваториална гора — въздействие върху изменението на климата и околната среда в световен мащаб; последици за предприятията, работниците и населението

(становище по собствена инициатива)

(C/2024/6882)

Докладчик: **Josep PUXEU, Carlos SILVA, John COMER**

Съветник	Mercedes BLAZQUEZ GARCIA-IBARROLA (съветник на докладчика, II група) Emmanuella DOUSSIS (съветник на докладчика, III група) Marta SCARPATO (съветник, II група)
Решение на Пленарната асамблея	18.1.2024 г.
Правно основание	Член 52, параграф 2 от Правилника за дейността
Компетентна секция	„Външни отношения“
Приемане от секцията	17.7.2024 г.
Приемане на пленарна сесия	19.9.2024 г.
Пленарна сесия №	590
Резултат от гласуването („за“/„против“/„въздържал се“)	130/0/1

1. Заключения и препоръки

1.1. Връзката между обезлесяването на Амазонската екваториална гора и изменението на климата е повод за загриженост от страна на ЕИСК. Комитетът счита, че е необходимо да се проучат причините за това обезлесяване, за да се разработят ефективни политики за смекчаване на изменението на климата, като същевременно се зачитат изискванията за справедлив преход и човешките, социалните и екологичните права на местните общности. Подкрепата за дребните земеделски стопани и коренните общности трябва да бъде основна част от решенията за опазване на Амазонската екваториална гора, като същевременно се насърчават устойчивото развитие и търговията.

1.2. Целта на настоящото становище е да се направи преглед на възгледите на ЕИСК относно обезлесяването и значителното му въздействие върху изменението на климата, биологичното разнообразие и околната среда, както в световен мащаб, така и в местните общности, включително земеделските стопани, предприятията и особено коренното население.

1.3. Мерките за справяне с обезлесяването трябва да обхващат всички основни продукти, които създават риск за горите. Те трябва да включват действия както по отношение на предлагането, така и по отношение на търсенето, регулирайки търговията и производството. Освен това те ще трябва да бъдат договорени в партньорство, а за да бъде то ефективно, трябва да е под формата на плуралистично партньорство, включващо както производителите, така и потребителите на съответните продукти. За прилагането на тези мерки ще са необходими съгласувани системи за мониторинг, проследимост и прозрачност, така че всеки да може да види кои продукти отговарят на действащите стандарти и кои не.

1.4. По-ефективното сътрудничество с държавите от Латинска Америка е геополитически, екологичен и геоикономически императив за Европейския съюз. Необходимо е да се работи с всички държави, които споделят биома на Амазония, особено Бразилия. Други биоми от критично значение по отношение на биологичното разнообразие, като например Chaco, Cerrado и Pantanal, също са в голяма опасност.

1.5. Подписването на балансирано споразумение за стратегическо партньорство между Меркосур и ЕС ще създаде стабилна рамка за насърчаване на търговията, като същевременно се гарантират екологичните и трудовите аспекти, включително борбата с обезлесяването. Споразумението трябва да се основава на предпоставката, че търговията не би трябвало да се осъществява за сметка на околната среда или условията на труд, тя трябва да насърчава устойчивото развитие. С него трябва да се насърчи задълбочената интеграция между двете страни, разработването на модерни и усъвършенствани регионални вериги за създаване на стойност и ще се намалят търговски разходи и несигурността.

1.6. ЕИСК може да играе подкрепяща роля, като предлага препоръки за изграждане на доверието, набелязва области, в които ЕС и Бразилия могат да работят заедно, и предоставя възможности за полезни взаимодействие. Комитетът може да играе и улесняваща роля, като развива съдържателен диалог с партньорите в държавите от Латинска Америка и изгражда доверие по отношение на разбирането, че преходът към устойчиво земеползване може да бъде стъпка към по-голям просперитет.

1.7. В крайна сметка ЕИСК служи като мост между европейските институции и гражданското общество. Организираното гражданско общество, представено в ЕИСК, има значителен принос за начина, по който ЕС работи с държавите от региона на Амазония за опазване на Амазонската екваториална гора, като същевременно насърчава устойчивото развитие, търговията и подкрепата за правата на дребните земеделски стопани и коренните общности.

1.8. Не може да се пренебрегва критичното въздействие, което обезлесяването оказва върху обществото, околната среда и бизнеса. Бразилия, в която се намира най-големият резерват в Амазония, играе решаваща роля в борбата с обезлесяването, като целта е да се постигне нулево незаконно обезлесяване до 2030 г. Новото правителство предприе решителни действия, за да постави въпроса за околната среда в центъра на политическата си програма. През 2025 г. Белем до Пара ще бъде домакин на срещата на върха на ООН по въпросите на климата (COP30).

1.9. ЕИСК счита, че би трябвало да се предприемат мерки при пълно зачитане на суверенитета на латиноамериканските партньори и прозрачността и с грижа за тяхното компенсиране, тъй като опазването на тропическите гори е отговорност на всички държави, предвид общите ползи от наличието на постоянни гори.

1.10. Мерките за постигане на тези цели изискват нова парадигма и механизми в отношенията между ЕС и Латинска Америка, основани на научен обмен и обмен на знания. ЕИСК призова за създаване на механизъм за спешна реакция в подкрепа на хората и гражданското общество, които опазват горите в ЕС и извън него, и за подпомагане на справедливия преход на тези хора към по-устойчиви пътища и практики. Все по-голям брой земеделски стопани и дребни земеделски производители си взаимодействат с местни, европейски и международни партньори в документирането на отговорни практики в рамките на схеми за сертифициране или инициативи в областта на ландшафта.

1.11. ЕИСК счита, че най-голямото предизвикателство пред дипломацията на ЕС по въпросите на климата е да се работи заедно с държавите партньори за повишаване на техните амбиции в областта на климата, като същевременно се подкрепят най-уязвимите. Изменението на климата трябва да се разглежда както като екологичен, така и като социален проблем, който се нуждае от решения за преодоляване на множество предизвикателства, в това число борбата с бедността и неравенството, продоволствената несигурност, несигурния достъп до вода, загубата на биологично разнообразие и здравните кризи.

1.12. ЕИСК признава, че не всички държави разполагат с финансовия и технологичния капацитет или с необходимите ресурси за изграждане на такъв, за да поемат по пътя на климатичния преход. ЕС трябва да оглави мобилизирането на публични и частни финансови източници, за да подпомага държавите партньори при управлението на въздействието на Европейския зелен пакт от икономическа, екологична и социална гледна точка, която оформя плановете за справедлив преход.

2. **Цел на становището**

2.1. Целта на настоящото становище е да представи цялостната гледна точка на ЕИСК по въпроса за обезлесяването на Амазонската екваториална гора и да подчертае въздействието върху изменението на климата, биологичното разнообразие и околната среда в световен мащаб, както и последиците за селското стопанство, предприятията, работниците и местните общности. В становището се разглеждат и последиците от взаимодействието между обезлесяването на Амазонската екваториална гора и политиките в областта на изменението на климата върху икономическите и търговските потоци между Европейския съюз и Меркосур. То е адресирано преди всичко до наскоро избраните членове на Европейския парламент, новата Европейска комисия и Съвета-.

2.2. ЕИСК желае да заеме институционална позиция и да представи позицията на организираното гражданско общество в ЕС относно решаващата роля на Амазонската екваториална гора, дом на местните и коренните общности, за опазването на биологичното разнообразие, смекчаването на последиците от изменението на климата и адаптирането към него, осигуряването на световното производство на храни и поглъщането и фиксирането на въглероден диоксид. Опазването на горите допринася за устойчивостта на селското стопанство и опазването на почвите и водите. Борбата с обезлесяването би трябвало да бъде приведена в съответствие с императивите на справедливия преход, заложени в Парижкото споразумение от 2015 г. относно изменението на климата и Европейския зелен пакт от 2019 г., като се гарантира, че коренното население може да се развива в съответствие с Конвенция № 169 на МОТ относно коренното население и племенните народи в независимите държави.

3. **Общи бележки**

3.1. По данни на ФАО и ИКЛАК горските площи в света са 4,06 млрд. хектара (ha), като обхващат 31 % от сухоземната повърхност на планетата и в тях се намират половината от всички видове. Повече от половината (54 %) от тези площи се намират само в пет държави: Русия, Бразилия (на второ място по залесеност), Канада, САЩ и Китай. Бразилия е дом на 53,3 % от южноамериканските гори (497 млн. хектара), но през последните 30 години тя е загубила 92,3 млн. хектара. (Парагвай, класиран на второ място, е загубил 9,4 млн. хектара).

3.2. Между 1990 г. и 2020 г. площта на горите в Латинска Америка и Карибския басейн постоянно намаляваше, като спадна от 53 % на 46 % и бяха изгубени 138 млн. хектара, което се равнява на половината от Аржентина. Само обезлесяването е причина за 11 % от емисиите на парникови газове. Опазването на почвите и техните минерали е от съществено значение за земеделските и животновъдните дейности, както и за оцеляването на хората. Обезлесяването оказва въздействие върху изменението на климата, като причинява опустиняване, ерозия на почвата, пожари, наводнения, суши и болести, предавани от насекоми. Научните изследвания предупреждават, че при настоящите темпове на обезлесяване Амазония може да се превърне в савана до 2050 г.

3.3. Селското стопанство зависи от биологичното разнообразие, а биологичното разнообразие зависи от горите. Над 75 % от хранителните култури в света зависят от опрашването от животни. Промишлените сектори зависят от генетичното разнообразие и екосистемните услуги, които са от съществено значение за производството (лекарства, включително антимикробни средства). Повече от половината от БВП зависи от природата, включително три икономически сектора (строителство, селско стопанство и храни и напитки).

3.4. Налице са все повече доказателства за отражението на изменението на климата върху храните и храненето. В цялостен анализ на Европейската агенция за околна среда е документирано въздействието, което оказват върху селското стопанство и рибарството промените в температурата, валежите, екстремните метеорологични явления, както и промените в моделите на вредителите и болестите, които допълнително разпространяват инфекции при селскостопанските животни.

3.5. С площта си от 7,4 млн. km^2 Амазония представлява 4,9 % от континенталната територия на света, приблизително колкото ЕС-27, и обхваща части от Боливия, Бразилия, Колумбия, Еквадор, Гвиана, Перу, Суринам и Венецуела. В басейна на р. Амазонка е най-голямата концентрация на тропически дъждовни гори в света (885 млн. хектара), от които 60 % са в Бразилия. Бразилия се счита за най-богатата екосистема в света по отношение на биологичното разнообразие. Според оценки в Амазония живеят 28 млн. души, като тя е дом на най-малко 400 коренни народа, говорещи над 300 езика.

3.6. Спътниковите изображения от проекта за спътниково наблюдение на обезлесяването на региона на Амазония (PRODES) на бразилския Национален институт за космически изследвания (INPE) между 1988 г. и 2020 г. ясно показват, че горите са били заменени с горски насаждения (увеличение с 274 % между 1986 г. и 2019 г.), селско стопанство (160 %) и животновъдство (пасища) (намаляващи от 2000 г. насам). Промишлеността за добив на нефт, газ и минерали от критично значение също е основна причина за обезлесяването в Амазония. През 2023 г. са изгубени 9 064km^2 гори (спад от 28,2 % след пет години увеличение). Бразилските региони, които са най-силно засегнати от обезлесяването, са Pará, Amazonas и Mato Grosso. Други биоми от критично значение също са в голяма опасност, като например Chaco, Pantanal и Cerrado (където обезлесяването се е увеличило с 25 % през 2022 г. и с 3 % през 2023 г.).

3.7. Обезлесяването оказва значително социално, икономическо и екологично въздействие, като в борбата с него и с изменението на климата Бразилия обичайно играе водеща роля. На 28-ата конференцията на ООН по изменението на климата (COP28) в Дубай въпросите, свързани с околната среда и опазването на тропическите гори, бяха поставени отново в центъра на дневния ред на бразилското правителство.

3.8. Бразилският президент Luiz Inácio Lula da Silva и министърът на околната среда и природозащитник Marina Silva, потвърдиха, че Бразилия е готова да се бори с изменението на климата, като адаптира целите си и сведе до нула обезлесяването в Амазония до 2030 г. Набраната инерция е отлична, 30-ата конференция на страните по РКООНИК, която ще се проведе в Белем до Пара, в сърцето на бразилската част от Амазония, ще бъде историческа възможност за започване на дискусия с новоизбрания Европейски парламент-.

3.9. Г-н Lula потвърждава ангажимента си за „нулево незаконно обезлесяване“ в Бразилия до 2030 г. чрез механизми като наскоро обявеното партньорство с фонд „Амазония“ и „Floresta+“, които ще отпуснат 730 млн. щатски долара (приблизително 132 млн. евро) на общините за борба с обезлесяването и горските пожари в Амазония. Този проект е част от бразилския план за действие за предотвратяване и контрол на обезлесяването в региона Amazônia Legal (PPCDAm), по който ще се предоставя финансова подкрепа на общините, които допринасят най-много за обезлесяването. 11,6 % от площта на Бразилия са земи на коренното население; през последната година и половина са обособени 10 територии на коренното население. Инициативите показват нова воля за промяна на ситуацията.

3.10. В бразилските планове за действие за периода 2023—2027 г. се поставя акцент върху разширяването на площта на федералните публични гори, отдавани на концесия, с до 5 млн. хектара до 2027 г., повече човешки ресурси за борба с обезлесяването и използването на изкуствен интелект за дистанционно проследяване на престъпленията против околната среда. Основните стълбове на действие се основават на устойчиви и икономически алтернативи, контрол и мониторинг на околната среда, териториално планиране и планиране на земеползването и законодателни и икономически мерки за ограничаване на обезлесяването, като например пазара на въглеродни емисии.

3.11. ЕИСК приветства това позитивното развитие и изразява надежда, че политиките за борба с обезлесяването ще могат да постигнат положителен резултат, при спазване на необходимата прозрачност, зачитане на суверенитета и компенсиране на партньорите от Латинска Америка във взаимен интерес за запазване на Амазония. Комитетът счита също така, че опазването на горите не би трябвало да се разглежда като отказ от икономическия растеж и продоволствената сигурност. Основните трудности са свързани със съчетаването на защитата на Амазония и основните права на коренното население и местните общности със съживяването на икономиката, намаляването на бедността и постигането на справедлив преход, при който никой няма да бъде изоставен.

3.12. Тропическите гори осигуряват поминък на най-уязвимите групи от населението. В по-голям мащаб обаче техният принос като ресурс за националните икономики на подрегиона все още е много малък — под 2 % от БНП, с изключение на Бразилия, където според оценките той е 5 %. Въпреки това в неформалната икономика, особено в селските населени места и селищата с коренно население, горите играят решаваща роля като основен източник на препитание на населението, включително храна, вода, жилищни материали и други горски продукти. Близо 28 милиона души живеят и работят в този биом и се нуждаят от стабилна, достойна и качествена заетост, която гарантира препитанието чрез дейности, генериращи добавена стойност, от агроекологията до новите икономически дейности, произтичащи от медицината на бъдещето, за които опазването на горите представлява основен актив. Справедливите цени и стабилната заетост за техния поминък трябва да бъдат гарантирани и запазени.

3.13. Поради това е необходимо да се изградят нови отношения между ЕС и държавите от региона на Амазония, основани на технически и научни познания, с цел да се противодейства на страничните ефекти от незаконните дейности в тези гори, като трафика на наркотици, дърводобива и незаконното минно дело. Предоставянето на международна финансова компенсация може да осигури средства за основани на участието научни изследвания, за висше образование въз основа на новите технологии и за отваряне на пространства за диалог между лицата, отговорни за вземането на решения в ЕС, и местните групи, засегнати от това положение. Диалогът между ЕИСК и Съвета за устойчиво икономическо и социално развитие на Бразилия, който наскоро беше възобновен, е добра отправна точка в това отношение.

3.14. Стартиралата неотдавна програма на ЕС „Amazonia+“, в сътрудничество с държавите от Южна Америка, които споделят биома на Амазония, ще се основава на регионални инициативи чрез механизъм за включване на местните общности, включително коренното население, в управлението на горите и екологизирането на веригите на доставки. Наред с това може да бъде насърчено и използването на средства от Global Gateway в механизми за компенсиране на местните общности, за да се гарантира, че опазването на горите продължава да бъде рентабилно. Пример за съчетаване на напредъка и опазването на горите е Фондът за тропически гори.

3.15. От дълго време ЕС допринася за обезлесяването, като потребява значителен дял от свързаните с него продукти. След приемането на Европейския зелен пакт от 2019 г. и стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. ЕС предприе допълнителни действия. По статистически данни на Съюза Европа е един от най-големите вносители на суровини, свързани с обезлесяването, включително 50 % от кафето в света и 60 % от какаото. Според проучванията за оценка на въздействието потреблението на тези продукти само в ЕС ще увеличи обезлесяването с приблизително 248 000 хектара годишно до 2030 г. ЕС пое ангажимент да защитава екосистемите, като контролира свързаните с обезлесяване продукти на своите граници.

3.16. Това действие включва Регламента относно несвързаните с обезлесяване продукти, отнасящ се до пускането на пазара на ЕС и износа от ЕС на продукти, свързани с обезлесяване и влошаване на състоянието на горите, а именно: маслодайна палма, соя, дървен материал, какао, кафе, едър рогат добитък и каучук, но списъкът може да бъде разширен. С регламента се установява тристепенна система за оценка на държави или части от тях в три рискови категории, предвижда се механизъм за контрол и наблюдение и се делегират контролни правомощия на компетентните органи в държавите членки. Информирането и защитата на потребителите би трябвало да бъдат основни елементи на тези политики.

3.17. Въздействието на законодателството на ЕС в областта на околната среда върху съответните вериги за създаване на стойност може да бъде разнообразно и трудно за предвиждане, тъй като зависи от множество фактори: подготвеност на всяка верига за създаване на стойност, достъп до технологии или финансиране, класификация на риска на всяка държава, решения, взети от производители и търговци, ценова еластичност, търсене от други пазари, пазари извън ЕС и др. Търговските потоци могат да бъдат сериозно засегнати, а износът на стоки може да бъде пренасочен към по-бързо разрастващи се пазари. Микро- и малките предприятия ще бъдат най-уязвими поради трудностите, които срещат при спазването на изискванията за проследимост, екологичните изисквания и свързаните с тях разходи.

3.18. Споразумението между ЕС и Меркосур трябва да се основава на предпоставката, че търговията не би трябвало да се осъществява за сметка на околната среда или условията на труд, тя трябва да насърчава устойчивото развитие. ЕИСК отправя искане с това споразумение да се гарантира една стабилна рамка за регулиране на правилата относно търговските потоци, екологичните стандарти и правата на работниците. Икономическите ползи от споразумението трябва да бъдат балансирани от социалното и екологичното измерение. Освен това с него трябва да се насърчи задълбочената интеграция между ЕС и Латинска Америка, разработването на модерни и усъвършенствани регионални вериги за създаване на стойност и ще се намалят търговските разходи и несигурността. От геоикономическа гледна точка ЕС ще бъде първият основен търговски партньор, който ще сключи официално споразумение с Меркосур: нито САЩ, нито Китай имат подобно търговско споразумение, като геоекологичното и геоикономическото значение на това споразумение не бива да се пренебрегва.

3.19. Бразилия играе решаваща роля за оценката на състоянието на обезлесяването, особено в бразилската част от Амазония. С ратифицирането на споразумението може да се осигури устойчиво развитие и стабилна и надеждна правна рамка за прилагане на законодателството в областта на околната среда, по-специално по отношение на борбата с обезлесяването. Същевременно с него би трябвало да се гарантира, че законните искания на гражданското общество ще бъдат удовлетворени и човешките, социалните и трудовите права на уязвимите участници ще бъдат гарантирани в съответствие с механизмите, определени в основните конвенции на Международната организация на труда, по-специално тези, свързани с достойния труд. Споразумението представлява и възможност за сътрудничество за трансфер на знания, технологично сътрудничество и повече иновации за дружествата от Латинска Америка и Европа.

4. **Конкретни бележки**

4.1. ЕИСК вече изрази загриженост относно икономическото и социалното въздействие на прилагането на Европейския зелен пакт и по-специално на политиките на ЕС в областта на обезлесяването. Същевременно, намаляването на бедността, предлагането и увеличаването на възможностите за достъп до достоен поминък, включително качествени работни места, както и инвестициите в развитието на селските райони ще имат пряко въздействие върху обезлесяването. Освен това ЕИСК признава, че при намаляването на обезлесяването трябва да бъде взето предвид културното значение на горите, особено за селските и горските общности.

4.2. В становището си на тема „Свеждане до минимум на риска от обезлесяване и влошаване на състоянието на горите, свързан с продукти, пуснати на пазара на ЕС“, ЕИСК подчерта значението на сътрудничеството с държавите производителки, за да се подкрепи ЕС при справянето с първопричините за обезлесяването.

4.3. ЕИСК призовава за създаване на механизъм за спешна реакция в подкрепа на хората и гражданското общество, които опазват горите в ЕС и извън него. По-голямата част от земеделските стопани и дребните земеделски производители не участват в незаконни практики или обезлесяване. Все по-голям брой от тях си взаимодействат с местни, европейски и международни партньори в документирането на отговорни практики в рамките на схеми за сертифициране или инициативи в областта на ландшафта. ЕС трябва да си сътрудничи с държавите производителки, за да подкрепи справедливия преход на тези хора към по-устойчиви пътища и практики. Европейската комисия трябва спешно да предостави ясни насоки за решаване на проблемите, породени от аномалиите при прилагането на Регламента относно обезлесяването в Европейския съюз.

4.4. Освен това в становището си на тема „Дипломация на Европейския съюз по въпросите на климата“ ЕИСК заяви, че най-голямото предизвикателство пред дипломацията на ЕС по въпросите на климата е да се работи заедно с държавите партньори за повишаване на техните амбиции в областта на климата, като същевременно се подкрепят най-уязвимите. ЕИСК също така потвърди, че насърчава прилагането на цялостен подход. За Комитета изменението на климата е не само екологичен проблем, изискващ технически или поведенчески решения, но и социален проблем, чиито решения имат по-широк обхват, включващ икономически, политически, културни и институционални промени. Някои от тези решения имат потенциала да трансформират обществото по начини, насочени към многобройните предизвикателства, свързани с изменението на климата и изграждането на устойчивост, включително борбата с бедността и неравенството, продоволствената несигурност, несигурния достъп до вода, загубата на биологично разнообразие и здравните кризи. Същевременно решенията на тези предизвикателства могат да допринесат за смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптиране към него. Поради тази причина дипломацията по въпросите на климата би трябвало да бъде неразделна част от всеобхватна стратегия и да следва ангажиментите на ЕС за постигане на целите на ООН за устойчиво развитие.

4.5. ЕИСК признава, че не всички държави разполагат с финансовия и технологичния капацитет или с необходимите ресурси за изграждане на такъв, за да следват пътя на климатичния преход. За да се подобрят капацитетът и уменията, ЕИСК подкрепя споразуменията между университетите за насърчаване на чистите технологии и изграждането на учебни професионални програми, свързани със здравословната експлоатация на горите, наред с другото. ЕС би трябвало да ръководи и развива начини за изграждане на инфраструктура, финансиране и управление, като мобилизира публични и частни финансови източници, за да подпомага държавите партньори при управлението на въздействието на Европейския зелен пакт, да насърчава тяхната икономическа диверсификация, да създава планове за справедлив преход и да подкрепя проекти за адаптиране и управление на риска с цел предотвратяване и намаляване на рисковете, свързани с уязвимостта по отношение на климата.

4.6. Неотдавна ЕС стартира Global Gateway — инициатива, която ще осигури инвестиции в размер на 300 млрд. евро за периода 2021—2027 г. Тя е насочена към основните глобални предизвикателства чрез регионално и двустранно сътрудничество. Приоритетните партньорства по-специално с Латинска Америка и Бразилия са ориентирани към борбата с изменението на климата, стимулирането на енергийния и цифровия преход и опазването на горите. За Латинска Америка е определен вторият по големина бюджет по линия на Global Gateway и е от съществено значение да се знае какъв процент от него ще бъде разпределен за проекти, включващи гражданското общество. Проектите за двустранно сътрудничество (Amazonia +, „Хоризонт Европа“, EUROsociAL +, EUROCLIMA +, Green Al Invest и др.) ще спомогнат за преодоляване на неравенствата и постигане на справедлив преход към по-устойчиви пътища.

4.7. ЕС е твърдо решен да смекчи последиците от прилагането на последните разпоредби в областта на околната среда чрез регионално сътрудничество. За тази цел Съюзът стартира Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество — Глобална Европа за периода 2021—2027 г. Този инструмент разполага с общ бюджет от 79 млрд. евро и с редица инструменти, които да позволят на ЕС да използва своите инвестиции, по-специално Европейския фонд за устойчиво развитие плюс (ЕФУР+).

Брюксел, 19 септември 2024 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Oliver RÖPKE